

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓)
รายวิชา ๐๐๐ ๑๔๔ วรรณคดีบาลี

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม
	สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๐๐๐ ๑๔๔ วรรณคดีบาลี Pali Literature
๒. จำนวนหน่วยกิต	หน่วยกิต ๒ (๒ - ๐ - ๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต วิชาแกนพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๒
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘. สถานที่เรียน	โครงการขยายห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจประวัติและพัฒนาการของพระไตรปิฎกและคัมภีร์ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงคุณค่าของวรรณคดีบาลีที่มีต่อวรรณกรรมไทย

วัตถุประสงค์

ก. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

หลังเรียนจบรายวิชานี้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

- อธิบายความหมาย และพัฒนาการวรรณคดีบาลีในแต่ละยุคได้
- อธิบายลักษณะ รส กลวิธี และรูปแบบการสร้างสรรค์วรรณคดีบาลีได้
- สามารถประยุกต์หลักธรรมที่ปรากฏในวรรณคดีบาลีในแต่ละยุคมาใช้ได้เหมาะสมสอดคล้องกับชีวิตประจำวันได้
- สามารถเผยแพร่หลักธรรมที่ปรากฏในวรรณคดีบาลีสู่ประชาชนได้

ข. วัตถุประสงค์เชิงคุณธรรม

- เห็นคุณค่าของภาษาบาลีในฐานะภาษาที่สื่อหรือถ่ายทอดแนวคิดของศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณีที่ดำรงมาในเอเชียตะวันออก
- ตระหนักถึงคุณค่าของภาษาบาลีในฐานะเป็นภาษาที่บันทึกคัมภีร์พระพุทธศาสนา
- เกิดความสำนึกที่จะดำรงคุณค่าของวรรณคดีบาลีให้อยู่คู่พระพุทธศาสนาและสังคมไทย

๒. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

- กำลังดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning
- เปลี่ยนแปลงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักฐานเชิงประจักษ์

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา			
ศึกษาประวัติความหมายประเภทและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อнуฎีกา โยชนาและ ปกรณ์วิเสส วรรณกรรมบาลีในประเทศไทย และคุณค่าของวรรณกรรมบาลีต่อสังคมไทย			
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งาน ภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๐ ชั่วโมงต่อ ภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความ ต้องการของนิสิตเฉพาะ ราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงาน ภาคสนาม	
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล			
<ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะพุทธศาสตร์ - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ ต้องการ) 			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรม จริยธรรม
๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมปกติสุข และทำประโยชน์ ต่อส่วนรวม โดยผู้เรียนต้องพยายามสอดแทรกเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ให้เกิดขึ้นไปพร้อมกับการศึกษา วรรณคดีบาลี ประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติหลักสูตร ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบ ต่อตนเองวิชาชีพและสังคม - มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับ ความสำคัญของปัญหา - เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ - เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม

<p>๑.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิชาวรรณคดีบาลี</p> <ul style="list-style-type: none"> - อภิปรายกลุ่ม - กำหนดให้นิสิตหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง - บทบาทสมมติ
<p>๑.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา - ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวรรณคดีบาลี สามารถนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับสังคมปัจจุบัน</p>
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษา และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ การศึกษาโดยใช้ปัญหา และโครงงาน Problem base learning and Student Center เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี - นำเสนอสรุปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีการคิดอย่างเป็นระบบ มีวิจรณ์ญาณคิดเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายให้นิสิตค้นคว้าข้อมูลแล้วนำเสนอผลการศึกษา - อภิปรายกลุ่ม - วิเคราะห์กรณีศึกษา - การสะท้อนแนวคิดจากการประพฤติ

<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือวิเคราะห์แนวคิดหลักกรรมที่เกี่ยวกับวรรณคดีบาลี - การนำเสนอการวิเคราะห์กรณีศึกษา
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล หรือ อ่านบทความงานวิจัย ทบความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา - การนำเสนอรายงาน
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด - รายงานที่นำเสนอ / พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง (รายงานสรุปรวมยอดความรู้)

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ**๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา**

- พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน
- พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา
- พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อทำรายงาน
- ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล
- ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕. วิธีการสอน

- อภิปราย
- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
- นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕.๓ วิธีการประเมินผล

- การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี
- การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย
- รายงาน

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล**๑. แผนการสอน**

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีบาลี -ความนำ -ความหมายของวรรณคดีบาลี	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๒	บทที่ ๑ (ต่อ) -ลักษณะของวรรณคดีบาลี -ประเภทของวรรณคดีบาลี	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๓	บทที่ ๒ พระในพระไตรปิฎก -ความนำ -ความหมาย, ความสำคัญ	๒	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	สาระสำคัญของพระไตรปิฎก			
๔	บทที่ ๒ (ต่อ) -กำเนิดและพัฒนาการของ พระไตรปิฎก	๒	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา จากปัญหาโครงการ Problem base learning	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๕.	บทที่ ๓ อรรถกถา -ความนำ -ความหมายและประเภทของอรรถกถา	๒	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา จากปัญหาโครงการ Problem base learning	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๖.	บทที่ ๓ (ต่อ) -ความสำคัญ กำเนิดและพัฒนาการ ของอรรถกถา	๒	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา จากปัญหาโครงการ Problem base learning	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๗.	บทที่ ๔ ฎีกา อนุฎีกา และโยชนา -ความนำ -ความหมาย ความสำคัญของฎีกา อนุฎีกา และโยชนา	๒	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการศึกษา จากปัญหาโครงการ Problem base learning	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๘	สอบกลางภาค	๒		พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๙	บทที่ ๔ (ต่อ) -ประเภท กำเนิดและพัฒนาการของ ฎีกา อนุฎีกา และโยชนา	๒	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการ วิเคราะห์ปัญหาทางศึกษา จากปัญหาโครงการ	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๑๐	บทที่ ๕ ปกรณ์วิเสส -ความนำ -ความหมาย ความสำคัญของปกรณ์ วิเสส	๒	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการ วิเคราะห์จากปัญหาโครงการ	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๑๑	บทที่ ๕ (ต่อ) -ประเภท กำเนิดและพัฒนาการของ ปกรณ์วิเสส	๒	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย ตัวอย่างการ วิเคราะห์จากปัญหาโครงการ	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๑๒	บทที่ ๖ วรรณกรรมบาลีในประเทศไทย -ความนำ -วรรณกรรมบาลีก่อนยุคสุโขทัย -วรรณกรรมบาลียุคสุโขทัย	๒	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย การวิเคราะห์ ประเด็นจากปัญหาโครงการ	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๑๓	บทที่ ๖ (ต่อ) -ความนำ -วรรณกรรมบาลียุคล้านนา -วรรณกรรมบาลียุคอยุธยา	๒	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย การวิเคราะห์ ประเด็นจากปัญหาโครงการ	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	-วรรณกรรมบาลียุครัตนโกสินทร์			
๑๔	บทที่ ๗ คุณค่าของวรรณกรรมบาลีต่อสังคมไทย -ความนำ -คุณค่าด้านหลักคำสอน ประวัติศาสตร์ พระพุทธศาสนาและภาษาไทย	๒	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย จากปัญหา โครงการงาน	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๑๕	บทที่ ๗ (ต่อ) -คุณค่าด้านวรรณกรรมไทย ศิลปะและวัฒนธรรม คติความเชื่อของสังคมไทย	๒	บรรยาย ศึกษากรณีศึกษา อภิปราย จากปัญหา โครงการงาน	พระเมธีปริยัติวิบูล ดร.
๑๖	สอบปลายภาค	๒		คณะกรรมการ

กิจกรรม ที่	ผลการเรียนรู้	สัปดาห์ ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	นักศึกษาศึกษาศึกษาดูงาน	ทุกครั้ง	๑๐%
๒	นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในประเด็นต่างๆเกี่ยวกับวรรณคดีบาลี	สัปดาห์ที่๑๖	๖๐%
๓	นักศึกษาตั้งใจและสนใจเรียนในรายวิชาวรรณคดีบาลี (มาเรียน)	ทุกครั้ง	๑๐%
๔	การส่งงานที่ได้รับมอบหมายและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	ทุกครั้ง	๒๐%
			๑๐๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑. เอกสารและตำราหลัก</p> <p>มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วรรณคดีบาลี. บาลีครั้งที่ 1 : กันยายน 2552. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยรายวันการพิมพ์, 2552.</p>
<p>๓. เอกสารและข้อมูลสำคัญ</p> <p>เสนาะ ผดุงฉัตร. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีบาลี Introduction to Bali literature. พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2532. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2532.</p>
<p>๔. เอกสารและข้อมูลแนะนำ</p> <p>ไกรวุฒิ มะโนรัตน์. วรรณคดีบาลี 1 พิมพ์ครั้งแรก 2549. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ จรัญสนิทวงส์การพิมพ์, 2549.</p>

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา -
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ